

Oponentský posudek disertační práce

Autor: Pavel Smetana

Název: Ontologie prázdnoty

Předložená disertační práce se na 115 stranách čtivého textu soustřeďuje na mnohodimensionální otevření filosofie jako „duchovního prostoru svobody“. Inspirován úvahami Egona Bondyho o prázdnotě jako krajním horizontu, o souvislosti prázdnoty a milosti se Pavel Smetana orientuje na zkoumání myšlenek o mezích ontologie a na význam „afektivity a emocionality pro filosofii“. Analýza těchto souvislostí prolíná celou prací, v níž se setkáváme s relevantními podněty Komenského, Klímy, Foucaulta, Berd'jajeva, Areopagity, Nágardžanovými, Jakuba Hrona Metánovského, Lévinase, Heideggera, Háblové. Heterogenita přístupů uvedených autorů (ukazuje se jako zdánlivá) poukazuje k potřebě vnímavosti a formulování otázek k souvislostem prázdnoty a inspiruje filosofickou diskusi.

V anotaci autor zdůrazňuje, že „pohled sub specie prázdnota nakonec ukazuje právě bytostně potřebu syntézy živé diskuse a otevřenosti s pevnými citovými vazbami a citlivostí pro to stálé a významné, to, co má lidstvo možnost spoluprací hledat a nacházet – v tomto smyslu se nejedná jen o prostor filosofické diskuse, jde o něco zcela obecně a obyčejně lidského“ (s. 5).

V jednotlivých částech disertace (1. Fenomenologická interpretace Bondyho koncepce prázdnoty a její vybrané souvislosti, 2. Cesta ke konkrétnu proti vnějšímu aspektu moci, 3. Interpretace *prázdnoty* v kontextu existenciálních prožitků a prožitků prostoru) se ukazuje, že je autor dobře obeznámený se stěžejními zdroji k pojednání problematiky prázdnoty. Fenomenologický přístup je problematice adekvátní a otevírá množství námětů k dalšímu zkoumání. Stále aktuální je otázka rozvrhů světa, horizontu, přesahu, podstatné důležitosti emocí, tvořivé nekonečnosti a fantazie. Přínosem je rovněž začlenění problematiky společného duchovního prostoru a otázek *nemísta*, kde se propojují filosofické a architektonické motivy. V současnosti je oprávněně kladen důraz na „spojování potrhaneé urbánní tkaniny, na scelování periferie a

centra“ (s. 109), s čímž souvisí i „vztah k místům právě ve smyslu míst života a životní otevřené tvorby“ (s. 114), podmíněné dialogem. Z tohoto hlediska disertace rozhodně splnila stanovený cíl.

Závěrem shrnuji, že disertace splňuje požadavky na tento typ kvalifikačních prací kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Do rozpravy navrhuji rozvinout téma možnosti setkání s jiným a základní motivy vztahu usebranosti a humoru.

V Luhačovicích 14. 08. 2020

prof. PhDr. Ilona Semrádová, CSc.